

Fra
Villreinrådet i Norge

17. april 24

Til
Energi – og miljøkomiteen, Stortinget

EIN FORBETRA TILSTAND FOR VILLREIN – HØRINGSUTTAELSE FRA VILLREINRÅDET

Villreinrådet i Norge er en frivillig paraply-organisasjon for de 24 villreinområda vi har i landet vårt. Les mer om Villreinrådet her: villrein.no/villreiradet/

Villreinrådet i Norge ser på «Villrein-meldingen» som svært viktig, svært påkrevd, og vi mener at den har et godt potensial til å bedre forholdene for villrein inn i fremtiden. Noen steder mener vi imidlertid at Stortingsmeldingen burde være tydeligere - og vi takker for muligheten til å få komme med innspill til komiteen.

I det videre kommer vi med våre merknader, kortfattet under de fem strategiske områdene listet i kap. 1.

Heilskapleg og restriktiv arealforvaltning: Det understrekes et behov for en helhetlig og restriktiv tilnærming til arealforvaltning i villreinfjellene for å unngå ytterligere fragmentering av leveområder. Dette innebærer en høy terskel for nye inngrep som kan påvirke villreinområdene negativt.

Villreinrådet er i det store og hele fornøyd med de ulike tiltakene som listes opp.

Vi vil imidlertid be om en nødvendig skjerpelse på 2. kulepunkt på s. 100. knyttet til kommunenes arealforvaltning. Forslag: Kommunene må ved revidering av kommuneplanen sin arealdel ta hensyn til ny kunnskap om villreinen sin arealbruk (...) og (...) Dette må inkludere en vurdering av ikke realiserte regulerte områder for mulig endring til LNFR-formål (...).

Vi vil også be om en skjerpelse ved første kulepunkt på side 98. Tildeling av konsesjoner til nye energiproduksjonsanlegg eller andre infrastrukturprosjekter er ikke forenlig med målet om villreinens langsiktige overlevelse og bedring av villreinens livsvilkår. Vi mener at det må så mye til, at nye konsesjoner i villreinens leveområder i realiteten ikke skal kunne gis med mindre det for villreinen totalt sett har positiv effekt.

Villreinvennlig ferdsel: Det oppfordres til å øke tilretteleggingen for villreinvennlig ferdsel ved å i stor grad kanalisere menneskelig aktivitet vekk fra områder som er viktige for villrein. Dette inkluderer også en streng praksis av motorisert ferdsel i villreinområdene.

Vi ser også som regjeringen, et behov for å vurdere virkemiddel som i større grad enn i dag gir restriksjoner på menneskelig ferdsel – og å innføre en ny hjemmel for å fastsette tids- og arealavgrensa ferdselsrestriksjoner i deler av villrein-området, jf. s. 102. Villreinrådet er enig i flere av forslagene, men ønsker spesiell fokus på restriksjoner på nye/nyere ferdselsformer som potensielt har betydelig negativ effekt på villreinen. Vi mener at dette ikke er en innskrenking av

allemannsretten, men en kunnskapsbasert og naturvennlig tilnærming og med små eller minimale konsekvenser for vårt friluftsliv.

Forbedring av Villreinhelse: Det legges vekt på betydningen av bedre helse for villreinen, inkludert tiltak mot sykdommer og parasitter som påvirker villrein negativt, samt strategier for å begrense spredningen av skrantesjuka.

Villreirådet er enig i tiltakene som listes opp – og er fornøyd med at regjeringen ønsker å forsterke og videreutvikle oppgavene til villreinutvalg og villreinnemnder.

Vi vil fremheve at Villreirådet forventer fortgang i reetableringsprosessen for Nordfjella.

Bærekraftig bestandsforvaltning: Det fremheves et behov for mer bærekraftig bestandsforvaltning av villrein, inkludert vurdering av bestandsstørrelse i forhold til bærekraft og mulige nye oppgaver for villreinutvalg og villreinnemnder.

Villreirådet støtter forslagene som legges frem. Det er her svært viktig å bedre økonomien til villreinutvalgene, både gjennom driftstilskudd og til oppsyn og ulike tiltak.

Restaurering av Leveområder: Det anbefales målrettede tiltak for restaurering av skadede eller reduserte leveområder for villrein for å forbedre eller gjenopprette viktige funksjonsområder/trekkpassasjer.

Villreirådet er fornøyd med forslagene som legges frem. Spesielt at Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet oppdrag i 2024 om å vurdere de eksisterende juridiske virkemidlene og å se på nye for å øke omfanget av naturrestaurering i Norge.

Det er også på høy tid å gjennom etablering av et fond kunne finansiere en rekke ulike tiltak. Finansiering av fondet vil kunne være en miljøavgift ved utbygging og kommersiell bruk av villreinområder, hvor miljøavgiften primært skal finansiere restaurering/tilbakeføring av tilsvarende fjellnatur med en faktor på minimum 3.

...

Regjeringens mål er å stoppe den negative utviklingen i villreinområdene innen 2030, oppnå minimum middels kvalitet for alle villreinområder innen 2050, og god kvalitet for alle nasjonale villreinområder innen 2100.

Villreirådet ser at det settes spørsmål rundt den lange tidshorizonten. Vi har forståelse for at forvaltning av en art som villrein krever at man må se langt inn i fremtiden. Dette bør imidlertid være under forutsetning av at det blir satt fullt trykk på å vedta og å gjennomføre tiltaksplanene iht. Kvalitetsnormen. Villreirådet mener også at de lange tidshorizontene viser den ekstreme varsomheten som man bør fremvise, ved forvaltning av villreinens områder.

For Villreirådet i Norge

Endre Læg Reid
Leder

Kopi:

- Villreinnemder og villreinutvalg